

ANIJ EJ LETOK KIEN KO JOŃOUL

Köttöpar ko an katak in:

- Kwaļok bwe Anij ej Irooj ioon aolep, im ewor An maroñ in jiroñ armej.
- Kwaļok bwe armej re jab maroñ pokake kien ko an Anij.
- Kwaļok bwe kien ko an Anij remman.
- Kwaļok bwe Anij wõt e maroñ kōmman ial in lōmoḡor an armej.

Meļeļe ko reļap ilo katak in:

- Jen lo bwe armej re jab bōk lōmoḡor kōn aer kajjioñ in kōjparok kien ko joñoul.
- Jen lo bwe eḡōj ad kōkkure kien ko an Anij, im ewor ruōd bwe jen mej.
- Jen lo bwe jej aikuj weppān bwe Anij en bōk kōj.
- Jen lo bwe Anij wõt e maroñ lōmoḡoren kōj kōn wānōk an Jijej.

Ke Anij ear ba bwe armej ren pojak ñan aer bōk kien ko joñoul jān E, Ear jiroñ er bwe ren kwaļe nuknuk ko aer im make kokwōjarjar er. Meñe raar kōmman men kein aolep, raar jab maroñ in kepaak ļok Anij ilo toļ Sianai ñe ab ren mej.

Ro ri Israel, āinwõt kōj, raar ļotak ilo jerōwiwi. E kabwilōñlōñ bwe kōj, jen ļōmḡak bwe je maroñ pokake Anij aolep iien.

Anij ear barāinwõt jiroñ ro ri Israel bwe ren kōjparok aolep men ko me Enaaj ba ñan er. Raar ba ta? “Men kein aolep kōm naaj kōmmani.” Raar kile joñan aer nana ke? Raar jab.

Anij ear litok kien ko joñoul bwe en kalikkar ñan kōj bwe elōñ juon wõt ial ñan Anij: tōmak wõt Jijej Kūraij im ejjeļok bar juon men. Rom 3:20 ej ba, *Bwe ejjeļok kanniōk enaaj wānōk imaan Mejān kōn jermal ko an kien; bwe jej jeļā jerōwiwi kōn kien.*

Innām eļañne je ban wānōk kōn ad kate kōj kōjparok kien ko joñoul, innām kein ta kien ko?

Galetia 3:24 Āindein kien juon ad ri lale in tōl kōj ñan Kraist, bwe jen wānōk kōn tōmak.

Jen liñore kien ko joñoul im lale eļañne ewor ad maroñ in kōjparok er aolep iien. Jen lale ñe ewor ad maroñ in kōjparok juon wõt iaer! Kwōn keememej. Eļañne kwō kōḡaan mour indeeo ippān Anij kōn aḡ kōjparok kien ko joñoul, kwō jab maroñ kōkkure ñan jidik.

Rom 10:5 Bwe Moses ej jeje kōn wānōk eo jān kien im ba, “Armej eo ej kōmmane enaaj mour kake.”

Jemes 2:10 Bwe jabdewōt eo enaaj kōjparok kien otemjej, a ej buñ ilo juon iaer, ewor ruōn kōn aolepeir.

1. Kien kein ka juon: Kwōn kabuñ ñan Anij im E wõt.

* Anij e kwōjarjar im wānōk. Ej ba bwe ro rej jerōwiwi rej aikuj in mej.

Exodus 20:3 En ejjelok bar anij ran ippam ijellokū.

Etke Anij e kōnaan bwe jen kabuñ wōt ñan E? Kōnke E wōt Anij.

Aiseia 45:5 Ña Jeova, im ejjelok bar juon; im ejjelok Anij ijellokō.

Elōñ juon wōt Anij, im etan Anij in ej Jeova. Jet rej ba bwe ewor anij ilo laḷ
ko jet, ak e bōd men in. Jeova Anij ear kōmanman laḷ otemjej, im ejjelok bar juon anij.

Anij e ban likūt bwe bar juon armej ak men en bōk jikin ilo mour an armej. Armej ren jab reiḷok ñan
bar juon kōn aikuj ko aer. Rej aikuj likūt Anij moktata ilo aer mour. Eḷaññe juon ej likūt jabdewōt bar
juon men ilo jikin Anij, ej jumae Anij im jerōwiwi, im ej aikuj in mej.

* Armej rej ri jerōwiwi. Ej aikuj Anij bwe e jab maroñ make lomḡoren e.

Adam ear pepe in iloḷ jān Anij. Ke Adam ear kōmman ankilaan make im abwin pokake Anij, wōn ear
mokta ilo an mour? E make. Ear koḷkure kien in. Ñe kwe im ña, jej kōmman ankilaad im jab ankilaan
Anij, jej likūt kōj mokta. Ñe jej mour ekkar ñan wāween ad ḷōmḡnak, jej koḷkure kien in im likūt kōj
bwe jej ad make anij ilo ad mour.

Elōñ rej ḷōmḡnak bwe e bwe aer kabuñ ñan Anij ñe rej ukeḷok, koba ippān juon kabuñ, im jar aolep
Jabōt. Bōtab lale men eo Jisōs ej ba.

*Matu 22:37 Jisōs e ba ñan e, “Kwōn yokwe Irooj am Anij kōn aolepen būruōm im kōn
aolepen am, im kōn am ḷōmḡnak otemjej.”*

Bwe en tōprak ad kabuñ ñan Anij, jej aikuj tōmak bwe elōñ juon wōt Anij. Kab, jej aikuj kabuñ ñan
Anij kōn aolepen būruōd, aolepen ad, im aolep ḷōmḡnak ko ad otemjej! Eḡōj ke am rupe kien in? Eḡōj
am rupe jete katin? Baibōl ej ba bwe oḡean jerōwiwi mej indeeo. Eḷaññe eḡōj am rupe kien in juon
wōt katin innām ewor ruōm ñan mej. Kwōn jab kajekḡoḡon men in. Adam ear ḷia kōn an jerōwiwi jete
katin? Juon wōt.

Elōñ armej rej reiḷok ñan juon kain kajoor ak jetōb im jab Anij ñe elōñ aer aikuj. Ñe juon ej kepaak
juon ri bubu bwe en jeḷā wōn ear koḷkure e bwe en nañinmej ak wōn ear koḡot juon men, ej pukot jipañ
jān ia? Ri bubu eo ej kajjitōk ippān Jeova Anij kōn meḷeḷe ko ke? Jaab. Ej pukot jipañ jān bar juon
jetōb. Eñin unin an Anij ba bwe e nana bubu.

*Duteronomi 18:10 Ren jab lo ippam jabdewōt eo ej kōmman bwe nejin maan ak kōrā en
deblōk kijeek, ak juon ej bubu, ak juon ej madḡōd, ak juon ej rūkaanij, ak juon ej
rijḡubwe,*

*1 Samuel 15:23 “Bwe kapata ej ainwōt jerōwiwi in bubu, im bōt ej ainwōt kabuñ ñan
ekjab. Kōn am kar joḷok naan in Jeova, Ear barainwōt joḷok eok jān am pād im kiiñ.”*

Elōñ kain manit rej kwaļok bwe armej re jab kabuñ ñan Anij wōt. Ñe armej re jab rarō ilo juon wūliej kōn aer mijak bwe juon ilo baamle eo enaaj mej, rej mijak wōn? Jetōb re nana. Ñe juon kōrā ej mwijbar innām kalbwīn kooļan bōran bwe en emman an eddek kooļan bōran, kajoor in bwe en tōprak ej itok jān ia? E jab jān Anij.

2. Kien kein ka ruo: Kwōn jab kabuñ ñan ekjab.

Exodus 20:4-6 Kwōn jab kōmanman im jekjek ekjab ñan eok, ak jabdewōt men me ej ilo wāween men ko ilōñ, ak ilaļ iumwin, ak ilo dān iumwin laļ. [5] Kwōn jab badikdik jān er ak jermal ñan er, bwe Ña Jeova aṃ Anij, Anij e kaṃo, im Ij likūt bwe nana ko an je-maer ren jelōt ro nejier ñan epepen eo kein ka jilu im epepen eo kein kāāmen iaan ro rej kōjdate Eō, [6] Im kwaļok jouj ñan 1,000 ro iaan ro rej yokwe Eō, im pokake kien ko Aō.

Elōñ rej tōmak bwe eoon in ej kōnono wōt kōn ekjab ko me armej in laļ ko jet rej kabuñ ñan i. Ñe e mool men in, innām etke Anij ear letok kien in? Emōj An ba kadede bwe jen jab kabuñ ñan anij ko jet. Ejjelok kajjitok bwe ekjab ko an pegan rej anij ko jet. Etke anij ear letok ruo kien?

Ej kōnke ewor im rej kabuñ ñan Anij eo e mool kōn ekjab. Ke ri Ju ro raar kōmmane ekjab jekjekin kau, raar kabuñ wōt ñan Jeova. Jet ilo raan kein rej kabuñ ñan anañin Jijej. Etke Anij ej dike men in? Ej kōnke ñe jej jeke juon ekjab im ba, “Eñin Jeova Anij” jej kōttāik Anij.

Duteronomi 4:15 Innām koṃwin kanooj kōjparok koṃ, bwe koṃ ar lo ejjelok wāween ilo raan eo ke Jeova ear kōnono ñan koṃ i Horeb, jān bwiljen kijeek eo.

Anij e Jetōb (Jon 4:24). Ejjelok kanniōken ak diin. Anij e kōṃaan bwe jen jelā E, im je jelā kōn E jān men ko Ej ba ñan kōj.

Kab, ñe jej likūt juon men ilo ad mour e aorok jān Anij, jej kabuñ ñan ekjab.

Kolosse 3:5 Innām koṃwin man ra ko rami rej pād ioon laļ: lōñ, ettoon, kijoñ, mōm e nana, im arōk mweiuk, eo kabuñ ñan ekjab.

Eļañne jej arōk mweiuk, jej kabuñ ñan ekjab, bwe ewor juon men me jej mour ñan e, im e jab Anij. Emōj ke aṃ rup e kien in?

3. Kien kein ka jilu: Kwōn jab ba pata etan Jeova.

Exodus 20:7 Kwōn jab ba pata etan Jeova aṃ Anij, bwe Jeova e jāmin likūt e ejjelok ruōn, eo ej ba pata Etan.

Jej ba pata etan Anij ñe jej kōnono etan ilo ejjelok tokjān. Jen lōmṃak kōn jet waan joñak ko kōn wāween ad ba pata etan Jeova.

- Ñe jej kajjitok bwe juon ri kaki en jare mweo imōd ak juon mōṃ wia, ak je jab mour ñan Anij.
- Ñe jej peptaij ak aje ļok ajri ro nejōd ak je jab kautiej Jijej ilo mour ko ad make.

- Ñe jej al ilo iien jar, ak je jab lõmṅak kōn naan ko jej al kaki.
- Ñe jej kajerbal Baibōl āinwōt kein karwaan, ak je jab readi im pokake naan ko ilowaan.

Aolep men kein rej jet iaan wāween ko ad ba pata etan Jeova. Emōj ke aṅ rupe kien in?

4. Kien kein ka emān: Kwōn kōjparok raan in Sabat.

Exodus 20:8-11 Kwōn keememej raan in Sabat, bwe kwōn kokwōjarjar e. [9] Iuṅwin jiljino raan kwōn jermal, im kōṅṅman jermal otemjej ko aṅ, [10] A raan eo kein ka jiljilimjuon, juon Sabat ñan Jeova aṅ Anij; raan eo kwōn jab kōṅṅman jabdewōt jermal, jab kwe, jab nejōṅ ṅaan, jab nejōṅ kōrā, jab karijerōṅ ṅaan, jab karijerōṅ kōrā, jab meninmour ko aṅ, jab aṅ ruwamāejet ej pād ilowaan kōjām ko aṅ. [11] Bwe ilo jiljino raan Jeova ear kōṅṅman lañ im laḷ, im lojet, im men ko otemjej ilo er, im Ear kakkije ilo raan eo kein ka jiljilimjuon; kōn men in Jeova ear koweppān raan in Sabat im kokwōjarjar e.

Āinwōt ad jeḷā, Anij ear kajenoḷok juon raan bwe jen kaorōk e jān raan ko jet ilo juon wiik. Ear jiroñ kōj bwe jen jermal iuṅwin jiljino raan im kakkije ilo raan eo kein kajiljilimjuon. Emōj ke aṅ kautiej aolep Jabōt ko jān iien aṅ loṭak tok ñan kiiō? Ejab bwe iien in ñan katak kōn oktak eo kōtaan Sunday im lukkuun Jabōt an ri Ju ro ilo katak in. Men eo e aorōk ñan katak in ej eñin- Emōj ke aṅ rupe kien in?

5. Kien kein ka lalem: Kwōn kautiej jemām im jinōṅ.

Exodus 20:12 Kwōn koutiej jemām im jinōṅ, bwe en etto raan ko aṅ ioon āneo Jeova aṅ Anij ej lewōj ñan eok.

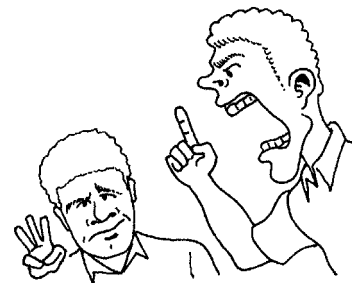
Wōn ejab meḷeḷe kōn kien in? Anij ej jiroñ kōj bwe jen pokake im kautiej jemād im jined. Ejjeḷok kajjitōk bwe emōj ad aolep kōkkure kien in.

Kolosse 3:20 Ajri, koṅwin kipiliie ñan ro jememi im ro jinemi ilo men otemjej, bwe men in ej kabuñbūruon Irooj.

Jet wāween in ad jab pokake im koutiej jemad im jinōd:

- Akwāal ippaer
- Ūlōlōt ad kōnnaan
- Jab pokake
- Jañ bwe en tōprak men eo je kōṅnaan
- Jab kōnono ippaer kōn ad illu ippaer
- Kananaik er ñan ro jet

Emōj ad aolep kōkkure kien in. Jen kememej bwe Anij ej ba jej aikuḷ pokake aolep kien aolep in. Ear jab ba, “Kwōn kajjioñ joñan wōt aṅ maroñ.” Ear ba, “Eḷaññe kwōj bōd ilo juon wōt kien juon katen, kwō lia.”

6. Kien kein ka jiljino: Kwōn jab uror.

Exodus 20:13 Kwōn jab uror.

Anij ear kōmanman armej otemjej. Ej letok mour ñan kōj kajjojo. Ejjelok juon armej e maroñ bōk mour an bar juon armej eļañņe Anij E jab jiroñ e. Ewōr an Anij wōt maroñ in bōk mour an juon armej, bwe E eo ear kōmanman e. E nana uror.

Bōlen kwō naaj ba, “Juon in kien im I jañin rupe. I jañin uror.” Anij ej barāinwōt ba bwe eļañņe juon armej ej dike bar juon ilo būruon, ej āinwōt ñe eṃōj an urōte. Bwe? Kōnke juon ri uror ear dike ilo būruon armej eo me eṃōj an man e. Ear dike e mokta, innām an dike ear kōmman bwe en man e.

Ñe eṃōj aṃ dike juon armej innām būruoṃ ej āinwōt būruon juon ri uror. Jijej make ear kwalok men in.

Matu 5:21,22 Koṃ ar roñ bwe ar ba ñan rūtto ro, ‘Kwōn jab uror; im jabdewōt eo enaaj uror enaaj uwōta kōn ekajet eo.’ A Ij ba ñan koṃ, jabdewōt eo ej illu ñan jein im jaten enaaj uwōta kōn ekajet eo; im jabdewōt eo enaaj ba ñan jein im jaten, ‘Reka,’ enaaj uwōta kōn ri pepe; a jabdewōt eo e naaj ba, ‘Kwō bwebwe!’ enaaj uwōta kōn kijeek i Geena.

1 Jon 3:15 Jabdewōt eo ej kōjdate jein im jaten ej rū uror, im koṃ jeļā bwe mour indeeo e jab pād wōt ilo jabdewōt rū uror.

Anij ej ekajet kōj kōn lukkuun kōṇaan ko ilo būruōd. Ejab kōn men ko wōt im jej kōmmani tu-lik. Eloñ ri Ju raar katok ñan Jeova, al ñan E, im kautiej E kōn tieir. Raar jar ñan E. Eṃman jerbāl kein aolep, bōtab Jeova ear kanooj in dike men kein raar kōmmani. Bwe? Kōnke Anij ej lale būruon armej, ejab men ko wōt im ej kōmmani.

Mark 7:6 ... Armej rein rej kabuñ ñan Eō kōn tieir, a būrueir rettołok jān Eō.

Eṃōj ke aṃ dike juon armej ilo būruoṃ? Eṃōj ke aṃ rupe kien in?

7. Kien kein ka jiljilimjuon: Kwōn jab lōñ.

Exodus 20:14 Kwōn jab lōñ.

Anij ej ba bwe eļañņe kwōj babu ippān jabdewōt bar juon ijelloken wōt kōrā ak eṃmaan eo im eṃōj aṃ pālele ippān, innām ewor ruōṃ kōn jerowiwī. Eloñ renaaj ba bwe eṃman kōmman juon iien mālejjoñ mokta. Jet rej ba bwe juon eṃmaan im juon kōrā ren jab mōkaj in mare kōnke eļañņe re jakkar ñan doon innām renaaj aikuj in jepel. Rej ba eṃman aer pād ippān doon iumwin jidik iien. Ñe eṃman aerro pād innām re maroñ marry.

E mool ke men in? Ejab. Innām etke e nañin aolep ilo aelōñ kein rej kōmmane? Bar juon, etke armej re mijak ñe ab re kōkkure kien in me ej ba kwōn jab jepel, ak re jab mijak in rupe kien in me ej ba kwōn jab lōñ? Etke re mōṃṃṃ in koba? Ñe Anij ej ba bwe e nana innām e nana jekdoṃ ta! Kwōn jab lōñ! E nana koba!

Jijej ear bar āinwōt ba am lōmṇak kake lōñ ej ejjeḷok oktak jān ñe kwar lukkuun kōmṇan e.

Matu 5:28 A Ij ba ñan kom, jabdewōt eo ej kallimjek kōrā im mejkaiie eṇōj an lōñ ippān ilo būruon.

8. Kien kein ka ruwalitōk: Kwōn jab koṭ.

Exodus 20:15 Kwōn jab koṭ.

Anij ej leḷok ṁweiuk ñan kajjojo armej. Ñe kwōj bōk juon men jān bar juon armej, innām eṇōj am jerōwiwi ṇae Anij. An Anij aolep men. Ej letok bwe jen kajerbali im kōjparoki. Jerbal 17:25 ej ba bwe Anij *Ej leḷok ñan otemjej mour, im menono, im men otemjeḷok.*

Eḷaññe juon ri koṭ ej karōle men eo eṇōj an koṭe im joḷok an bōd ippān armej eo, enaaj jako ruōn ke? Ear jako ke an Adam im Iv jerōwiwi kōn aer joḷok aer bōd ippān Anij? Jaab, bwe eṇōj aer koḷkure kien Anij, im Anij ej ba ñe jej koḷkure kien jenaaj mej otem mej. Elōñ re kōṇaan koṭ ak re jab kōnke re mijak poliiij man. Elōñ ke rueir? Aaet, kōnke ilo būrueir re kōṇaan koṭ. Eṇōj ke am koḷkure kien in?

9. Kien kein ka ruwatimjuon: Kwōn jab kōṇnaan naan in riab ṇae ri turuṁ.

Exodus 20:16 Kwōn jab kōṇnaan naan in riab ṇae ri turuṁ.

Anij ejab riab. Ej ṁool aolep iien, im ejab kōṇnaan bwe jen riab. E kōṇnaan bwe jen ṁool aolep iien. Jetan ej ri riab eḷap. Ear riab ñan Iv im ej ḷap wōt an riab ilo raan kein. Eḷap an Jetan riab ikijjien Jijej im jermal eo an. Eḷap an Jetan riab ikijjien kabuñ. Bōtab Anij e ṁool wōt. Riab ej koḷkure armej, ak ṁool ej kalek armej. Eṇōj ke am riab juon katin? Ejjeḷok kajjitōk bwe jaar aolep rupe kien in.

10. Kien kein ka joñoul: Kwōn jab aṇokṇak.

Exodus 20:17 Kwōn jab aṇokṇak ṁōn ri turuṁ, kwōn jab aṇokṇak lio pāleen ri turuṁ, jab karijeran ṁaan, jab karijeran kōrā, jab an kau, jab an donkey, jab men eo jabdewōt an ri turuṁ.”

Ñe je jab jokwane im je kōṇnaan men ko an armej ro jet, innām jej jerōwiwi ṇae Anij. Eñin kar jerōwiwi eḷap an Jetan. Ear jab jokwane. Ear kōṇnaan bwe en joñan wōt Anij. Eṇōj ke am kallimjek men ko ṁweiiien bar juon im ba, “Inaaj kar lukkuun ṁōṇōṇō ñe elōñ aō kain eo?” Ñe āindein am lōmṇak innām eṇōj am koḷkure kien in.

Ekwe, kwō pād ia? E jejjjet ke am kōjparok kien ko an Anij? Eṇōj ke am koḷkure jete? Juon, ḷalem, ke aolep er? E alikkar bwe eṇōj an aolep armej koḷkure kien ko an Anij elōñ bwijin bwijin katin. Kōn men in jenaaj mej otem mej. Jenaaj mej indeeo.

Ejjeḷok juon men im je maroñ kōmṇane bwe jen mour jān jerōwiwi ko ad. Jej aikuj kūr ñan Eo im ear mej kōn kōj. Je aikuj lōke Jijej Kūraij im E wōt bwe En kawānōk kōj, bwe E wōt e wānōk. E wōt ear

kōjparok aolep kien ko an Anij aolep iien toōn wōt An mour, bwe E Anij ilo kanniōk.

En jab bōd aṃ meḷeḷe kōn kien ko joñoul. Ejjeḷok armej enaaj wānōk kōn an tiljek kaki kien ko joñoul. Bwe? Kōnke ejjeḷok armej e maroñ tiljek kaki kien ko joñoul. Eḷaṅṅe kwō kōṅaan bwe kwōn wānōk iṃaan Anij, kwō naaj aikuj pukot bar juon iaḷ. Ewi iaḷ eo?

Rom 3:21, 22 A kiiō juon wānōk an Anij eṃōj kwalok e im jepel jān kien, kien eo im ri kaanan rej kōnnaan kake; aet, wānōk an Anij, eo kōn tōmak Jisōs Kraist ṅan ro otemjej rej lōke E; bwe ejjeḷok lijekḷok.

Kajjitōk ko

1. Je maroñ ke wānōk kōn ad kōjparok kien ko joñoul?
2. Etke?
3. Kein ta kien ko joñoul?
4. Ewi kien juon?
5. Ewi wāween kōjparok kien in?
6. Ewi kien ruo?
7. Ta in juon ekjab?
8. Ewi kien jilu?
9. Ewi kien emān?
10. Ewi kien lalem?
11. Kien kein ka jiljino ej ba ta?
12. ṅa ij kōkkure kien in ṅe ij kōjdate juon armej ke?
13. Kien kein ka jiljilimjuon ej ba ta?
14. Ewi bar juon men im Anij ej watōk e ḷōñ?
15. Kien kein ka ruwalitōk ej ba ta?
16. Juon ri jermal me ej ruṃwije awa in jermal ej ke kōt jān bōoj eo an?
17. Kien kein ka ruwatimjuon ej ba ta?
18. Kien kein ka joñoul ej ba ta?
19. Eḷaṅṅe je jab wānōk kōn kien ko joñoul innām jenaaj wānōk kōn ta?